Lieta Nr. 11370062416

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 12.oktobrī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese J.Bebriša
piedaloties prokuroram M.Beķeram,
aizstāvim zvērinātam advokātam J.Rakevičam,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu neatliekamības kārtībā, kurā pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas apsūdzēts /pers. A/, personas kods /personas kods/.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

2016.gada 25.septembrī ap plkst.13.30, /pers. A/, Kokneses novadā, pa autoceļu A-6 Rīga - Daugavpils, virzienā uz Daugavpili, 91,6 kilometrā, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, alkohola ietekmē, vadīja citai personai piederošu automobili ,,Audi 80", reģistrācijas numurs /TL numurs/, līdz nobrauca no ceļa braucamās daļas grāvī un ieradies Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas inspektors veicot alkohola ietekmes pārbaudi ar izelpojamā gaisa kontroles aparātu ALCOQUANT 6020 Nr.AI 07363 /pers. A/ konstatēja alkohola reibumu, kas pārsniedz pieļaujamo normu- 2,0700 %0, bet atkārtotā mērījumā 2,0792 %0. Ar savām darbībām, /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu un 28.panta pirmās daļas 4.punktu.

Šādos apstākļos ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā, to apstiprinot tiesas sēdē, izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, uzklausījusi prokuroru un apsūdzēto, likumisko pārstāvi, aizstāvi, ņemot vērā to, ka apsūdzētais atzīst savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā un piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajam tiesas sēdē izskaidrotas un sekas ir skaidras, apsūdzētā vaina ir pierādīta ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā netiek izdarīta.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, jo viņš apsūdzībā norādītajā laikā un vietā vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), būdams alkohola ietekmē.

Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ agrāk nav sodīts, vienu reizi 10.06.2014. izbeigts kriminālprocess saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.p.9.pnkt., 4 reizes saukts pie administratīvās atbildības (*lietas 20.-21.lapa*). Apsūdzētais tiesas sēdē paskaidroja, ka strādā gadījumu darbus, mācās /Nosaukums A/, apgādībā personas neatrodas.

Nosakot sodu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46., 47. un 48. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus, vainīgā personību.

Apsūdzētais izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu atzīts par mazāk smagu noziegumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.,48. pantu atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Nosakot sodu un tā apmēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais savu vainu atzīst un nožēlo izdarīto, smagas sekas viņa darbību rezultātā nav iestājušās, izvērtē lietas apstākļus, proti, automašīnu vadījis alkohola ietekmē, tādejādi apdraudot citu satiksmes dalībnieku drošību un tiesa nenodibināja tādus iemeslus, kas dotu pamatu uzskatīt automašīnas vadīšanu alkohola ietekmē par neatliekamu un ārkārtēju iemeslu, apsūdzētā personību.

Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanas veidā uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta otrajai daļai soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Soda bardzības izvēlē tiesa ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2007./2008. gada tiesu prakses apkopojumā ,,Apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse" izteikto viedokli, ka krimināsodam jābūt tādam, kas sekmē noziedzīgu nodarījumu veicinošo faktoru novēršanu (mazināšanu). Soda bardzība bieži vien nav pietiekama, lai

persona apzināti atteiktos no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tāpat kriminālsodus nedrīkst izmantot, lai iebiedētu sabiedrību *(sk. apkopojuma 17.-21.lpp.)*.

Izvērtējot Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā norādīto soda veidu piemērošanu, tiesa secina, ka pamatsods naudas soda veidā apsūdzētajam nav piemērojams. Izvērtējot Krimināllikuma 41.panta otrās daļas 2.punktā norādīto, ka par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu piemērojams naudas sods piecu līdz tūkstoš Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kā arī atbilstoši minētā panta ceturtajai daļai nosakot apsūdzētā mantisko stāvokli, tiesa secina, ka šis soda veids ir apsūdzētajam neatbilstošs, jo apsūdzētā ienākumi nav tik lieli, pēc apsūdzētā vārdiem viņam nav patstāvīgu ienākumu, jo mācās /Nosaukums A/, līdz ar to šī soda piespriešanas gadījumā pastāv risks, ka tiesas spriedums būs neizpildāms.

Tiesa atzīst, ka brīvības atņemšanas sods, kaut vai īslaicīga brīvības atņemšana apsūdzētajam nav piemērojams, jo šāds sods būtu pārāk bargs un neadekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam.

Izvērtējusi spriedumā iepriekš norādītos apstākļus, apsūdzētā attieksmi, proti, ka viņš savu vainu atzīst un nožēlo izdarīto, to, ka smagas sekas nav palikušas, agrāk nav sodīts, ņemot vērā, ka viņš ir nepilngadīgs septiņpadsmit gadus vecs, kas norāda uz nenobrieduša pusaudža personību, kura nepareizi un negatīvi izprot savu vēlmi pašapliecināties, kas nereti izpaužas kriminālsodāmu darbību izdarīšanā, turpina mācības, brīvajā laikā strādā, lai nopelnītu sev iztiku, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais piespiedu darbs uz 80 stundām, veicot piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības. Piemērojot piespiedu darbu, tiks sasniegti kriminālsoda piemērošanas mērķi - aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgos par krimināltiesisko aizliegumu neievērošanu, piespriežot izpildīt bezatlīdzības darbu; resocializēt sodītās personas un panākt likumpārkāpēju labošanos, t.i., atturēšanos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas nākotnē; ietekmēt citu cilvēku uzvedību, brīdinot par atbildību, kas seko tiesību normu neievērošanas gadījumā.

Bez tam apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais obligātais papildsods - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija paredz papildsodu transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem. Ņemot vērā apsūdzētajam konstatēto alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 2,0700 promiles, bet atkārtotā mērījumā 2,0792 promiles, tiesu praksi līdzīgās lietās, tiesa atzīst, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laiks būtu nosakāms uz trīs gadiem, kas būtu samērīgi un taisnīgi.

Šāds sods apsūdzētajam būs audzinošs, samērīgs, taisnīgs un taisnīguma atjaunojošs.

Saskaņā ar Krimināllikuma 42. panta trešo daļu tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. A/ vadījis automašīnu Audi 80 valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/. Minētā automašīna apsūdzētajam nepieder.

Līdz ar to daļēja mantas konfiskācija, attiecinot to uz automašīnu Krimināllikuma 42. panta trešās daļas kārtībā nav piemērojama un detalizētāk spriedumā netiek vērtēta.

Radītā kaitējuma, lietisko pierādījumu lietā nav.

Lietā radušies procesuālie izdevumi par zv.advokāta J.Rakeviča aizstāvības veikšanu apsūdzētajam pirmstiesas izmeklēšanā un tiesā pēc procesa virzītāja norīkojuma, kopā 185 EUR apmērā (*lietas 24.;32.;35.lapa)*.

No Kriminālprocesa likuma 20.panta ceturtās daļas un 85.panta pirmās daļas 1.punkta redzams, ka tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību ir personai, kuras mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksāt par aizstāvja palīdzību no saviem līdzekļiem. /pers. A/ ir nepilngadīgs un aizstāvja piedalīšanās tiesas sēdē ir obligāta, apsūdzētajam pašlaik nav patstāvīgu ienākumu, viņš mācās /Nosaukums A/, brīvajā laikā strādā pagaiddarbus, māte nestrādā. Tiesa, ņemot vērā norādītos apstākļus par apsūdzētā ģimenes mantisko stāvokli, uzskata, ka apsūdzētais ir atbrīvojams no samaksas par aizstāvju sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas izmeklēšanā un tiesā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta piekto daļu minētie procesuālie izdevumi ir sedzami no valsts līdzekļiem.

Tiesa atzīst, ka drošības līdzeklis saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241. pantu apsūdzētajam nav piemērojams, jo tiesa nekonstatēja tādus apstākļus, kas dotu pamatu uzskatīt, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527.-530. pantu, tiesa

nosprieda

Atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Drošības līdzekli /pers. A/ neizraudzīt.

Atbrīvot /pers.A/ pilnībā no procesuālo izdevumu samaksas 185 EUR (viens simts astoņdesmit piecu *euro*) apmērā, kas saistīti ar aizstāvja darbu kriminālprocesā pēc norīkojuma un segt šos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2016.gada 13.oktobra, sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2016.gada 13.oktobrī.

Tiesnese J.Bebriša